

1. DATOS IDENTIFICATIVOS DA DISCIPLINA	
CÓDIGO	
MATERIA	Deseño personaxe
DISCIPLINA	Caracterización I
TITULACIÓN	Grao en Arte Dramático
ESPECIALIDADE	Escenografía
ITINERARIO	
CURSO	3º
CRÉDITOS ECTS	3
CARÁCTER	OBRIGATORIA
DEPARTAMENTO	Creación escénica
CENTRO	ESAD de Galicia
COORDINADOR/A	
DOCENTES	Nome e apelidos: Carlos Pinilla Trujillo Horario titorías: Luns , 16.00-19.00 horas Despacho: Deseño e Creación Escénica. Contacto: Carlospinilla@edu.xunta.es
DESCRICIÓN	Estudio teórico-práctico das distintas técnicas, elementos e recursos que contribúen á modificación das características físicas do actor no proceso de creación dun personaxe, a través da súa caracterización.
COÑECEMENTOS PREVIOS	Non require coñecementos previos
LINGUA EN QUE SE IMPARTE	Galego ☒ Castelán ☒ Inglés ☐

2. COMPETENCIAS	
COMPETENCIAS TRANSVERSAIS DE GRAO	
T1	Organizar e planificar o traballo de forma eficiente e motivadora.
T2	Recoller información significativa, analízala, sintetízala e xestionala adecuadamente
T3	Solucionar problemas e tomar decisións que respondan aos obxectivos do traballo que se realiza
T6	Realizar autocrítica cara o propio desempeño profesional e interpersonal
T9	Integrarse adecuadamente en equipos interdisciplinarios e en contextos culturais diversos.
T14	Dominar a metodoloxía de investigación na xeración de proxectos, ideas e solucións viables
T17	Contribuir coa súa actividade profesional á sensibilización social verbo da importancia do patrimonio cultural, da súa incidencia nos diferentes ámbitos e na súa capacidade de xerar valores significativos.
COMPETENCIAS XERAIS DA TITULACIÓN	
X1	Fomentar a autonomía e autorregulación no ámbito do coñecemento, as emocións, as actitudes e as condutas, mostrando independencia na recollida, análise e píntese da información, no desenvolvemento de ideas e argumentos dunha forma crítica e na súa capacidade para a propia motivación e a organización nos procesos creativos
X3	Potenciar a conciencia crítica, aplicando unha visión crítica construtiva ao traballo propio e ao dos demais, e desenvolvendo unha ética profesional que estableza unha relación adecuada entre os medios que utiliza e os fins que persegue.
X5	Fomentar a expresión e a creación persoal, integrando os coñecementos teóricos, técnicos e prácticos adquiridos; mostrando sinceridade, responsabilidade e xenerosidade no proceso creativo;

	asumiendo o risco, tolerando o fracaso e valorando de maneira equilibrada o éxito social.
X6	Desenvolver unha metodoloxía de traballo, estudo e investigación encamiñada á autoformación na propia disciplina, procurando ámbitos axeitados para a formación continuada e para adaptarse a diversas situacións, especialmente ás derivadas da evolución da súa profesión.
X8	Vincular a propia actividade teatral e escénica a outras disciplinas do pensamento científico e humanístico, ás artes en xeral e ao resto de disciplinas teatrais en particular, enriquecendo o exercicio da súa profesión cunha dimensión multidisciplinar.
COMPETENCIAS ESPECÍFICAS DE ESPECIALIDADE	
EE1	Dominar os recursos expresivos necesarios para o desenvolvemento de procesos de interpretación, actuación e representación, no ámbito escénico e audiovisual.
EE2	Participar na creación da partitura escénica e/ou personaxe, escénico ou audiovisual, e interpretalo adecuadamente, a través do dominio das diferentes técnicas interpretativas.
EE3	Integrar e interactuar coas restantes linguaxes e códigos que conforman o espectáculo escénico ou audiovisual.
EE5	Concibir e fundamentar o proceso creativo persoal, tanto no que se refire ás metodoloxías de traballo como a renovación estética.
EE6	Estudar o feito escénico a partir de diferentes métodos e coñecer aspectos básicos na investigación escénica.

3. OBXECTIVOS DA DISCIPLINA	COMPETENCIAS VINCULADAS
1. Valorar e integrar a caracterización como recurso do feito teatral e como parte integrante da configuración do espectáculo teatral.	T2,T9,T17,X3,X8,EE2,EE3,
2. Que o estudante distinga as funcións e empregue os significados dos elementos e técnicas que se empregan na caracterización.	T6,T14,X5,EE3
3. Que o estudante coñeza os diferentes materiais, técnicas e posibilidades que ofrece a maquillaxe para teatro.	T1,X1,X8,EE5
4. Que o estudante sepa aplicar diversas solucións e recursos de caracterización: a maquillaxe como parte do deseño de personaxe.	T3,T6,T9,X1,EE1,EE2
5. Que o estudante sexa capaz de deseñar e elaborar a caracterización dun personaxe: adquirir técnicas fundamentais de maquillaxe escénica.	T1,T2,X3,X6,EE6

4. CONTIDOS		
TEMAS	SUBTEMAS	SESIÓNS
1. Introducción á caracterización e a maquillaxe	1.1 Visión global do uso da caracterización en distintos grupos sociais.	2
	1.2 Maquillaxe nas artes teatrais.	2
2. Materiais e técnicas de aplicación.	2.1 Uso de materiais para caracterización.	2
	2.2 O espazo de traballo.	
	2.3 Mantemento dos materiais de caracterización.	2
	2.4 Materiais non frecuentes.	2

3. Caracterización como forma de comunicación	3.1 Simbología.	2
	3.2 Introd. á historia da maquillaxe.	2
4. Morfoloxía dá cara.	4.1 Tipoloxías de rostro.	2
	4.2 Elementos físicos que compoñen a estrutura do rostro.	2
5. La luz	5.1 Incidencia da luz na maquillaxe.	2
	5.2 Simbología da cor na maquillaxe.	2
6. Maquillaxe social, teatral e cinematográfico.	6.1 Diferenzas técnicas de aplicación en diversos medios visuais.	2
	6.2 Amplificación e distancia.	2
7. Maquillaxe para escena.	7.1 Maquillaxe neutro.	2
	7.2 visagismo e deformación con luces e sombras.	2
8. Posticería e perrucas.	8.1 Tipos e características técnicas.	2
	8.2 Procedementos e aplicación de postizos e perrucas. Deseño personaxe con estes elementos.	2
9. Deseño de personaxe	9.1 deseño e busca de referentes	2
	9.2 traballo sobre compañeiro.	4
10. Caracterización e xéneros teatrais.	10.1 Maquillaxe tribal	2
	10.2 Maquillaxe neutro	2
	10.3 Maquillaxe oriental. Kabuki.	2
	10.4 Maquillaxe deseño personaxe.	4
	10.5 Maquillaxe home-muller.	2
	10.6 Maquillaxe drag-queen.	2
	10.7 Maquillaxe clown-Cirque du soleil	2
	10.8 Maquillaxe envellecemento.	2
	10.9 Maquillaxe efectos especiais: queimaduras.	2
TOTAL SESIONS		60

5. PLANIFICACIÓN DOCENTE			
Actividade / Número de horas	Presencial (horas)	Non presencial (horas)	Total
Actividades introdutorias	2		2
Exposición maxistral	30		30
Exposición práctico-teórica	4		4
Práctica individual	10	12	22
Práctica colectiva	4		4
Obradoiro			
Seminarios			
Actividades complementarias	2	2	
Outros			
Titorías individuais	6		6
Titorías de grupo			
Actividades de avaliación. Probas			
Actividades de avaliación. Presentacións / mostras	4		4
Actividades de avaliación. Revisión	8	10	18

6. PLANIFICACIÓN DOCENTE E METODOLOXÍAS DE ENSEÑANZA E APRENDIZAXE	
Actividades	Descrición
Actividades introdutorias	Presentación do docente e do programa da materia. Avaliación de expectativas, coñecementos e actitudes.
Sesión maxistral	Exposición por parte do docente dos contidos da materia, sempre apoiados con imaxes, as bases teóricas e as directrices do traballo a realizar polo estudante.
Traballos de aula	Nos traballos de aula o alumno comeza unha pequena investigación sobre o tema a tratar, co fin de adquirir referencias visuais e finalmente acadar un maior coñecemento. Para este traballo adócanse unha sesión o final de cada tema, nos que se lle proporciona material suficiente, tanto en libros, DVD como na internet, para tal labor.
Práctica individual	O alumno debe realizar, mediante a técnica do debuxo e a investigación feita previamente na aula e fora de ela, un debuxo e deseño explicativo da parte do tema que lle é asignado, incluíndo, se fose necesario, calquera referencia visual a modo de aclaración.
Práctica colectiva	O traballo de caracterización realízase sobre outro ou outros compañeiros.
Traballos tutelados	Seguimento e orientación, para iso, será necesario un traballo constante na aula e fora dela.
Titorías	Grazas ao asesoramento, a orientación, a resolución de dúbidas e as correccións pertinentes, o alumno ira desenvolvendo o seu traballo cara un resultado final óptimo.
Presentación e exposición	A exposición mostra o coñecemento da materia.
Reflexión e conclusión	A corrección colectiva ten como finalidade o aprendizaxe completa.

7. FERRAMENTAS DA AVALIACIÓN		
7.1 Avaliación ordinaria		
Ferramenta / actividade	Competencias avaliadas	Ponderación
Realización e presentación de dossier final cos traballos realizados, dunha maneira creativa.	T2, T3, X1, X5, X6, EE1, EE2, EE3, EE6	50,00%
Traballos realizados na aula	T2, T3, X1, X5, X6, EE2, EX6	30,00%
Participación, disciplina a hora de realizar os traballos, actitude na aula, asistencia, puntualidade, e o informe de titoría.	T3, T17, X5, X6	20,00%
7.2. Avaliación extraordinaria		
Ferramenta / actividade	Competencias avaliadas	Ponderación
Realización e presentación de dossier final cos traballos realizados, dunha maneira creativa.	T2, T3, X1, X5, X6, EE1, EE2, EE3, EE6	50,00%
Traballos realizados polo alumno fora de clase,	T2, T3, X1, X5, X6, EE2, EX6	20,00%
Examen teórico sobre o temario entregado durante o curso		30,00%
7.3 Avaliación específica para alumnado sen avaliación continua / ordinaria / extraordinaria		
Ferramenta / actividade	Competencias avaliadas	Ponderación
Realización e presentación de dossier final cos traballos realizados, dunha maneira creativa.	T2, T3, X1, X5, X6, EE1, EE2, EE3, EE6	50,00%
Examen teórico sobre o temario entregado durante o curso		50,00%

8. BIBLIOGRAFIA, MATERIAIS E OUTROS RECURSOS

BIBLIOGRAFIA

- NARS, François, **Make up your mind**, ISBN 1576870995
- WILKIE, Bernat, **Efectos Especiales para Televisión**
- MARQUEZ BERRIOS, Juan, **Maquillaje y caracterizacion**
ISBN: 8486984483
- AUCOIN, Kevyn, **Face Forward**
ISBN 0316286443
- SMITH, Dick **Dick Smith's Do-it-yourself Monster Make-up Handbook**
ISBN 0911137025, 9780911137026
- CRESPO ESPINOSA, Maite, **Historia del maquillaje**
ISBN: 84-609-0650-7 (8460906507)
- CORSON, Richard and GLAVAN, James. **Stage makeup**. 9th ed. Boston: Allyn and Bacon, 2001.
- DELAMAR, Penny. **The complete make-up artist: working in film, fashion, television and theatre**. 2nd ed. Evanston, Ill.: Northwestern University Press, 2003
- HOGARTH, William. **El análisis de la belleza**, 1753. Copia digital en italiano en <http://opac.bcnf.firenze.sbn.it>
- HETZEL, Rosina F., **Fisiognomía: concete a ti mismo y a los demas a traves de los rasgos faciales**, Timun Mas, 2007
- JOWERS, Sidney Jackson, CAVANAGH, John. **Theatrical costume, masks, make-up and wigs: a bibliography and iconography**. London: Routledge, 2000.
- VOLTAS, Jordi. "El maquillaje", La Galera, Barcelona 1995.
- VISO, Olga, **Ana Mendieta: Earth Body**, ISBN:3775709452
- 6. VV.AA, **NAN GOLDIN: THE DEVIL S PLAYGROUND**.Phaidon.
ISBN: 9780714845531
- STEVENS COX, James. "An Illustrated Dictionary of Hairdressing and Wigmaking", Technical Council. ISBN-10: 0713442093, ISBN-13: 978-0713442090

9. OBSERVAÇÕES

Calqueira de estas partes poden ser modificadas según acordo pactado entre profesor e alumno, e reflexadas por escrito.